

Laklai nna N-dang Tsun Hkra Manu dan ai

SHINGGYIM MASHA

Bai, Karai Kasang gaw, "Anhte gaw, anthe a hkrang sumla hte anhte a nsam hte bung ai, shinggyim masha hpan ga.... shing rai Karai Kasang gaw Shi a hkrang sumla hte shinggyim lasha hte shinggyim numsha hpe Shi hpan da wu ai." N'pawt N'hpang 1:26-27

Ga San 47: Masha ngu ai gaw hpa hpe tsun mayu a ta?

"Masha" ngu ai ga gaw shinggyim masha shagu hta gara hku mung n shut n shai lu ai sari sadang hpe lu ai hpe tsun mayu ai. Masha gaw Karai Kasang a hkrang sumla (IMAGO DEI) (N'pawt N'hpang 1:27) hte hpan da hkrum ai wa re. Dai majaw hpan da hkrum ai hta shi chyu sha Hpan Madu hte bung ai wa re. Karai Kasang hpan da ai arai ni hta na "shinggyim masha hpe chyu sha Shi Madu a matu hpan da ai re" (GS 24). Kari Kasang hpan da ai masha re ai majaw, shinggyim masha gaw arai lama ma n re, shi gaw masha marai langai ngai re ai majaw laklai ai hku nna manu dan ai. Masha gaw shinggyim masha re ai majaw madu hkum nan madu chye lu ai, myit sawn sumru yu lu ai, ndut ndang dawdan lu ai hte kaga masha ni hte kanawn mazum lu ai. Bai nna, shi gaw kam sham ai hte Karai Kasang hpe bai htan lu ai. Karai Kasang a hkrang sumla hte bung nna hpan da ai ngu ai hta shinggyim masha gaw galoimung Karai Kasang hte seng nna shi a atsam marai gaw Karai Kasang hta chyu sha hkum tsup wa lu ai.

108,109 – 356-361,1702,1704 – 56,58,63

IMAGO DEI

(Latin ga= "Karai Kasang a hkrang sumla"): Chyum Mungga (N'pawt N'hpang 1:26-27) kaw matsun da ai tara ht, Karai Kasang hpan da sai ni mahkra hta na masha a laklai ai madang hpe madun ai: shi gaw Karai Kasang hte matut mahkai lu ai wa re.

Masha gaw shi a sung htum ai mabyin hta shawa hte kanawn mazum ra ai wa re.
Vatican Council II, GS 12

Ga San 48: Hpa majaw masha shagu gaw shawa hte kanawn ra a ta?

Shinggyim masha gaw kaga shinggyim masha ni garum ya ai hte sha shi sak hkrung lu nna, rawt jat lu ai. Shinggyim masha ngu ai gaw Karai Kasang hte kaja ai hku kanawn mazum ra ai sha n-ga, kaga masha ni hte mung kaja ai hku nga na matu

shakut shaja saddi ra nga ai. Dai gaw dinghku hta hpan ai; manaw manang ni, hpan jahtum shawa shingwang kaw du hkra tang du wa ai. Shinggyim masha a shawa hte seng ai n'pawt n'hpang gaw anhte hpe la hte num ngu nna hpan da ai majaw re (N'pawt N'hpang 2:23). Ningnan hpan ai kaw nna la hte num hta sari shadang langai sha re. Shada da garum shingtau hkat ai hte jahkum shatsup hkat nna, shanhte a prat hpe nga shalai wa ai. La hte num yan a tsaw ra kanawn mazum ai asi gaw kahu kasha shaprat wa ai. Dai majaw, dinghku gaw masha hpawng shagu a n'pawt n'hpang rai nga ai.

110,111 – 360-361 – 61,64

Shinggyim masha gaw wenyi lam hta kung hpan wa nna, Karai Kasang tinang hta ru jun gnga ai tengman ai lam hte tinang a wenyi lam hpe tinang hkum nan chye wa nhtawm, Karai Kasang hte matut mahkai chye wa jang chyu sha, shinggyim masha gaw rawt jat wa lu ai. Karai Kasang hte tsan gang ai shalio, masha gaw n shu n shang rai nna n zim nga ai. Pope Benedict XVI, CiV 11

Ndai tengman ai lam ni gaw adan aleng sha re ngu anhte hkam la ai, dai gaw masha yawng gaw maren sha hpan da hkrum ai, shanhte kaw na kadai mung n kashun la lu ai ahkaw ahkang ni hpe Hpan Madu jaw da ai, dai ahkaw ahkang ni gaw Asak, Shanglawt hte Ngwi Pyaw Simsa lam ni re. Declaration of Independence (1776) of the thirteen colonies that formed the United States of America

Ga San 49: Shinggyim hpawng hta sak hkrung ai ngu ai gaw hpa lachyum rai ta?

Shawa hta nga pra ai hpe shawng ningnan hkrum latut ai. Kun dinghku masha shada da ga shaga ai ten, shada da myit tsang myit yu ya ai ten, tingkyeng myit ra ai lam hpe shingdu da nna yawng a myit ra ai hte ngwi pyaw lam hpe madung da ai rai jang, dinghku gaw asak hkrung lu ai. Karai Kasang hpan ai zawn dinghku kata hta mung kashu kasha shaprat ai shaloi, hpan da ai magam galaw ai. Shawa hte matut mahkai ai masha re majaw anhte shinggyim masha ni mung Karai Kasang a hpan ai amu hta shang lawm nga ga ai. Dai majaw anhte hta hpan da ai arai ni a ntsa e mung, kaga hpan da ai masha ni a ntsa e mung, lit nga ai. Ndai shinggyim masha shgau gaw galoimung, shara shagu e mung chyoi pra nga ai hte shanhte hpe n lu jahten ai. Shawa hte seng ai anhte a lit gaw dusat hte mung seng ai majaw shanhte hpe si mani ai hku yu lakawn ra ai. Dai lit gaw shingra masa hte mung seng ai majaw, dai hpe jahten shaza n mai ai, galoimung atsawm sha lit la ra ai. Kahtawlik Nawku Hpung a sharin shga ai lam madung gaw shinggyim masha nan rai nga ai. Shinggyim masha gaw shawa a n'pawt n'hpang nan re; dai majaw, shawa hte seng ai lam ni yawng hta shinggyim masha gaw madung nan rai nga ai.

105-107,110-114 – 1877-1885 – 321-323

Bandung shagu tha, manu hte sari dadang ngu ai nga ai. Manu hpe dai hte maren re ai kaga arai hte galai mai ai raitim, manu mahkra hta grau ai sari sadang hpe gaw hpa hte mung n mai galai ai. Immanuel Kant (1724-1804), German philosopher, *Groundwork of the Metaphysics of Morals II* (1785)

Anhte a htingbu wa hpe tsawra ra ai gaw shi kaja ai majaw, shing n rai, shi kaja wa na matu ri yang rai na. St. Augustine

Ga San 50: Shinggyim masha myit li ai lam ni gaw hpa rai ta?

Shi a sari sadang hte re ai shinggyim masha gaw ruyak shoihpa hte hkrit tsang hpa law law hkrum nga ai. Sharu shatsang ai hte jahten sharun ai hpe anhte mara ngu ai. "N'pawt shut hpyit mara" hpe shut ai Adam gaw mara hte masha ni hpe yubak jaw na matu agung alau hkrum ai hta, shi gaw shinggyim masha a shawng na kasi rai nga ai. Anhte yawng gaw shinggyim masha rai nga ga ai hte anhte yawng gaw mara lu ai ni rai ga ai. Anhte a mara lu ai sat lawat hku nna masha ni hpe yubak jaw ga ai. Dai majaw ndai mungkan ga gaw ngwi pyaw ai paradisu n rai mat sai. Kaja wa nga yang, aten shagu anhte mara hpe n galaw na hku mai byin ai, raitim, mara gaw anhte a myit sung htum ai shara hta, shanglawt nga ai shara kata de shang wa sai majaw anhte mara hpe dingsang galaw shut ai: anhte a shanglawt myit hta e Karai Kasang ra ai hpe ninghkap kau ai majaw, anhte a asak n'pawt rai nga ai Karai Kasang kaw nna hka mat wa ai.

117,120,576,578 – 390,396-406 – 66-77,287-288,315

N kaja ai ngu ai gaw kaja ai lam n nga ai hpe ngu ai re. St. Thomas Aquinas (1225-1274)

Anhte mara n lu ga ai, nga nna tsun ga yang gaw, anhte hkum hpe anhte hkalem kau ga ai rai nna, tengman ai myit anhte hta n rawng saga ai. 1 Yh 1:8

Shanhte kanu ni chyu shachyu nga ai ma chyangai ni hpe kashun la ma ai, lagaw kaw dun la nna nlung kaw kayat ma ai. Lata kaw nna kashun la nna hka kaba de kabai bang kau ma ai, ma ni hka kata hkrat wa ai shaloi mani jahtau nna tsun ai gaw, "Dai kaw prung si wa mu,nat satan kasha ni e!" nga ma ai. Bartoleme De Las Casas (1484-1565), Dominican friar and "Apostle to the Indians", in his 1552 indictment against the conquistadores